

21/1970

ALPAIDIS 21
1970 ZESDE JAARGANG

Driemaandelijks cultureel tijdschrift
uitgegeven door " De Vrienden van 't nieuwhuys

Hoofdzetel Museum Julien Van Nerum vzw
Ernest Ourystraat 2 en 4
Hoegaarden

Verantwoordelijke uitgever H. VAN NERUM
Redaktieleider A. BOESMAN
Presentatie R. VERPOORT

I N H O U D

Editoriaal	H. VAN NERUM
Uitnodiging voor Mankanza	PATER MARCEL DEBROECK
Opstelwedstrijd in de Hoegaardse scholen	A. BOESMANS
Aktiviteitsprogramma van 1970	HET BESTUUR
Aktiviteitsprogramma voor 1971	HET BESTUUR
De Hoegaardse beenhouwers in 1740	M. DODION

De museumtaveerne is open op werkdagen vanaf
15 uur, op zaterdagen, zon- en feestdagen vanaf 10 uur

EDITORIAAL

In naam van het Museumbestuur en in mijn eigen naam wens ik U een Zalig Kerstfeest en een gelukkig Nieuwjaar, een goede gezondheid en het welslagen van al uw plannen.

Bij het terugblikken op het afgelopen jaar, kunnen wij ons over heel wat verwezenlijkingen van het museum verheugen. Dit zou echter niet mogelijk geweest zijn zonder uw trouw lidmaatschap en medewerking waarvoor ik U mijn oprechte dank betuig.

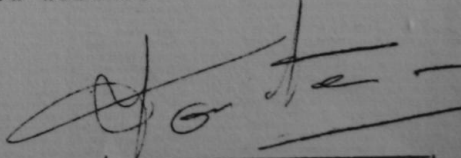
In 1971 zal deze kulturele bedrijvigheid worden verder gezet. Ik durf hopen dat U onze Museumvereniging zult blijven steunen zoals in het verleden, opdat wij steeds beter zouden kunnen doen in het belang van de volksontwikkeling en de vrijetijdsbesteding.

De verhoging van de levensduurte, die ook haar weerslag heeft op het papier, het drukken en het verzenden, noodzaken ons helaas de abonnementsbijdrage te verhogen.

Het lidmaatschap voor 1971 werd dan ook vastgesteld op minimum 100,- F voor de Ereleden, 75,- F voor de steunende leden en 50,- F voor de gewone leden.

Ik hoop dat deze lichte verhoging van de bijdrage geen ledenverlies zal teweeg brengen en dat iedereen zal begrijpen dat wij ons huidige tijdschrift niet langer kunnen uitgeven aan de luttele prijs van 25,- F per jaar.

Laat ons eendrachtig het nieuwe museumjaar tegemoet gaan met de hoop dat 1971 voor allen voorspoedig zou wezen.

HUBERT VAN NERUM

PATER DEBROECK NODIGT ONS IN KONGO UIT

Pater Debroeck, een Hoegaardier, heeft zijn missiegebied in Mankanza (Kongo). Ons bestuurslid, Mej. Dayers brengt hem, dank zij Familieschoon en Alpaïdis regelmatig in kontakt met zijn geboortedorp Hoegaarden. Enige tijd geleden ontvingen wij van de pater een vriendelijke groet uit Kongo. Hierin wil hij ons nader kennis laten maken met het Evenaarsland en in het bijzonder met zijn missie Mankanza.

Maar laten wij Pater Debroeck zelf aan het woord :

"Heel ons missiegebied is waterstreek. We hebben dus geen hinder van auto's en autowegen. Mankanza is de eerste gestichte missiepost. De eerste paters kwamen hier aan in 1889 en in 1896 de eerste zusters. Deze mensen hadden het in het begin zeker niet gemakkelijk. In vergelijking met hen, zijn wij nu renteniers. De vijftien eerste jaren stierven er 17 paters, broeders en zusters. Op het kerkhof der eerste blanken, die hier hun leven gaven, zijn er 19 graven. De oudste die stierf was 35 jaar, al de anderen waren jonge mensen van 22 tot 27 jaar. Dat waren helden. Het kerkhof werd als een monument geklasseerd

"Onze missie is nog steeds heel schoon. De prachtige kerk werd voltooid in 1905, ons woonhuis in 1904 en 1908. U bent er vriendelijk uitgenodigd. U moogt gerust zijn, U zult een fraaie kamer hebben.

"Ik vertelde U reeds dat we een watermissie zijn. Voor enkele dagen kwam ik terug thuis van een dorpsbezoek in het binnenland. Een relaas daarover loont wel de moeite. We vertrekken aan de oever van de stroom met een prachtige prauw. Een prauw is een uitgeholde boom, acht meter lang en ruim één meter breed. Het is een stevig bootje dat vrij goed vaart. Met een buitenboordmotor kan Jef, dat is mijn assistent, metser, keukenpiet, chauffeur en visser, volle gas geven met de 6 PK. motor. Tot Losengo, dat is 45 Km stroomopwaarts, varen we aan 10 Km per uur met weinig benzineverbruik. Eens in Losengo varen we langs een moluka, een waterweg in het moeras, 75 Km ver tot aan het eerste dorp. Steeds bos en daar er niet veel water was, moesten we de motor uitschakelen. Dan gingen we met de duwstok, montumu genaamd, vooruit. Jef en een tweede man duwden. Ze werden zo moe, dat we in het bos geslapen hebben. Erg is dat trouwens niet. Er zijn wel luipaarden, maar die kerels hebben genoeg ander vlees : wilde varkens, antilopen, enz... Een klein vuurtje is trouwens genoeg om die lafaards op afstand te houden.

"Rond vier uur 's morgens vertrokken we. Nog een paar uur met de duwstok en dan nog enige tijd met de buitenboordmotor varen. Omstreeks zeven uur kwamen we in het dorp aan, waar drie klassen zijn : de dorpsschool. Groot feest voor klein en groot en na een kleine onderrichting wordt de H. MIS opgedragen. Allen bidden heel godvruchtig mee. We bleven er drie dagen. De kleine omringende dorpen tellen een driehonderd kristenen.

"Zo gaan we dan van dorp tot dorp. We komen op de Ngiri rivier terecht, een zijrivier van de Oubangui, daar zijn ook een reeks dorpen. In een paar blijven we twee of drie dagen. In de voormiddag komen we toe, 's namiddags onderricht, dan gebed en biecht en rond de avond komen enkele grote mensen in een ronde zitten en praten we over alles wat hen aanbelangt. U kunt U moeilijk inbeelden hoe interessant dat voor allen is en hoe nuttig, want dan kan men wat goede raad geven, waar ze naar luisteren.

"Op zeker ogenblik zijn we ongeveer 120 kilometer van de missiepost verwijderd. Bij het terugkeren doen we de dorpen aan die overbleven. In het laatste dorp hebben we dan een 60 kilometer terugreis achter de rug. Nu moeten we weer eens in het bos slapen. We hadden geluk, geen enkele keer regende het. We sliepen op een open plaats. Daar kwamen nog mensen bij ons, o.a. drie moeders, ieder met twee of drie kleine kinderen. Zij installeerden zich met een muskietennet en een mat op de grond. Die brave mensen vroegen ons of we niets nodig hadden. U merkt, waarde vrienden, hoe ze zijn. Ze hebben niet veel, ze zijn gelukkig als men ze wat kan bezorgen, maar ze delen zelf ook mee.

"

"Komt U niet eens kijken, welkom in ieder geval.

"

"Denk af en toe eens aan mij en bid een Wees-Gegroet voor het welslagen van de missieactie."

Van harte,

MARCEL DEBROECK

De lange winteravonden staan voor de deur.

Breng nu een bezoek aan onze Museumbibliotheek en ons toeristisch dokumentatiecentrum.

Nu kunt U gerust uw komende vakantiereis voorbereiden.

In het Museum ontvangt U gratis uw toeristische dokumentatie over de

GANSE WERELD

EEN PRIJS VOOR GESCHIEDENIS AAN DE HOEGAARDSE SCHOLEN

Eén van de betrachtingen van de promotors van het Museum Julien Van Nerum is het geschiedkundig verleden van Hoegaarden aan zijn bewoners kenbaar te maken. Dit houdt ook in dat men belangstelling tracht te wekken voor bepaalde geschiedkundige aspecten van de Hoegaardse geschiedenis en omgeving. Voor enkele jaren richtte het Museum, met veel succes een opstelwedstrijd voor de jeugd in over de geschiedenis van Hoegaarden. Dit jaar werd aan alle lagere scholen van Hoegaarden een prijs voor geschiedenis toegekend. Deze prijzen werden geschonken met de steun en de medewerking van de Provincie Brabant. De leerlingen van de zesde leerjaren, die het beste cijfer behaalden voor geschiedenis, mochten deze prachtige prijzen in ontvangst nemen. Dit initiatief van Het Museum werd ten eerste gewaardeerd door de schoolhoofden en het onderwyzend personeel. Zij zagen hierin een bewijs van belangstelling van het Museum voor de culturele vorming van de jeugd van Hoegaarden. Graag vermelden wij hier de namen van de leerlingen die de prijs voor geschiedenis wonnen :

- Gemeenteschool Hoxem-Hoegaarden

VANDERMOLEN, Luc - Hoxem, 5

- Gemeentelijke Meisjesschool Hoegaarden

VANDEGOOR, Jeanine - Klein-Overlaar

- Instituut Mariadal Hoegaarden

MOREAU, Joëlle - Koning Albertlaan

- Gemeentelijke Jongensschool Hoegaarden (gesplitst wegens hetzelfde aantal behaalde punten)

TOURWE, Dirk - Kloosterstraat, 37

VITS, Yvan - Lowetlaan, 13

- Vrije Lagere Jongensschool Hoegaarden

DENRUYTER, Eric - Kalverstraat, 4

BOESMANS A.

De goede karamellen C E S A R

zijn alleen in het M U S E U M verkrijgbaar.

Activiteitsprogramma van 1970

1. TENTOONSTELLINGEN IN HET MUSEUM (met inleiding)

- a. Folkloristische en geschiedkundige poppengallerij uit vroegere tijden en nu, met tombola en instelling van de Hoegaardse gravinnenpop "ALPAIDIS" : van 21 maart tot 5 april : 625 bezoekers.
- b. V-Day : 25e verjaring van de bevrijding der Concentratiekampen : van 9 mei tot 28 mei : 275 bezoekers.
- c. 5 Jaar cultuur in Hoegaarden : 5-jarig bestaan van het Museum met inhuldiging van het Museumblazen, instelling der V geslachten, afkondiging van de Beschermingswet en uitroeping van het Museumpetekind op 30 mei : 92 bezoekers.
- d. Diepzeeduikers met opgehaalde voorwerpen uit vreemde zeeën en duikersmaterieel, voorafgegaan door diaprojectie en film en uitreiking van boeken en tombola : van 13 tot 21 juni : 680 bezoekers.
- e. Mia Ponteur stelt haar schilderwerken ten toon van 27 juni tot 26 juli : 530 bezoekers.
- f. Oude geslachten met gildepand en familierelieken, gevolgd van diaprojectie, volksspelen en tombola : op 5 september : 54 bezoekers.
- g. Een hoekje uit de Vrije Natuur, in het kader van de Natuurbescherming met projectie en tekenprijskamp van 12 tot 27 september : 420 bezoekers.
- h. Tentoonstelling schilderwerken van Theo Janssens van 7 tot 21 november : 296 bezoekers.
- i. Doorlopende tentoonstelling van het vast patrimonium (heemkunde, folklore en oudheidkunde), het ganse jaar : 8.270 bezoekers.

2. TENTOONSTELLINGEN BUITEN HET MUSEUM INGERICHT

- a. Te Heverlee van 11 tot 13 september.
- b. Te Tienen van 19 tot 27 september.
(telkens met 3 standen : zegelafgietsels, lampen en karamellenfabrikatie).

3. ARCHEOLOGISCHE OPGRAVINGEN

6 Werkdagen 31/3 - 6/4 - 8/4 - 27/7 - 10/8 en 18/8 voor het uitdiepen van de Romeinse waterput tot op ca. 5 m. en leidend tot de vondst van potten, kroezen, glazen, beenderen, houten voorwerpen, enz... uit de 17de eeuw.

4. VOORDRACHTEN MET DIAPROJECTIE EN DEBAT

- a. Natuurbescherming op 25/4 met oprichting van een Ornithologische Commissie : 40 deelnemers.
- b. Knip-Knap op 6/6 : beroepsoriëntatie voor meisjes : 25 deelnemers.

5. GELEIDE MUSEUM- EN DORPSBEZOEKEN

Met inleiding, voordracht, demonstratie en wandeltocht, aangeboden aan :

- a. VTB Antwerpen - Tienen - Tervuren - Duisburg - St.-Pieters-Leeuw.
- b. Technische Ingenieurs Vilvoorde
- c. NCMV Tienen
- d. Staf van de Zeemacht
- e. Vereniging der Werkweigeraars Tienen
- f. Katholieke Normaalschool Tienen
- g. Gemeentescholen Hoegaarden
- h. Vrije Lagere School Hoegaarden
- i. Vrije Meisjesschool Mariadal Hoegaarden.

6. TOERISTISCH DOCUMENTATIECENTRUM EN MUSEUMBIBLIOTHEEK

Opengesteld het ganse jaar.

Uitgeleende boeken : 226

Uitgeleende reisdokumentatie : 136

OPEN DOOR gehouden op 31/5.

Boeken uit eigen Bibliotheek tentoongesteld van 1/8 tot 1/9.

Steunverlening aan Jeugdclub van Tamines voor inrichting in Documentatiecentrum.

Verfraaiing van bergplaats en leeszaal door rekkenstel.

7. ALLERLEI

Steunverlening aan S.O.S. Natuur bij Boomplantingsdag 20/21 maart.

Steun en medewerking aan toeristische autozoektocht Tienen op 7/6.

4 Belegde vergaderingen 14/2, 23/4, 1/8 en 25/11.

8. MUZIEK EN DAFS

Luister- en Disco avonden met en zonder dans : 23

Disco Bar Jeugdkring op 5/7 : 120 deelnemers.

9. WEDSTRIJDEN

Biljartkampioenschap voor volwassenen Hoegaarden - Tienen op 7/2.

Voetbalwedstrijd Zeemacht - Hoegaarden op 23/5.

Voetbalwedstrijd Jeugdkring Hoegaarden - Tienen op 27/6.

Tekenprijskamp in het kader van de Natuurbescherming.

10. TIJDSCHRIFTEN EN UITGAVEN

Uitgave van 4 nummers van Alpaïdis "Heemkundig Tijdschrift".

Verkoop van Gidsboekjes van Tienen.

Schenking van boeken aan 16 verdienstelijke leden.

Schenking van 5 prijzen aan de scholen van Hoegaarden voor de beste leerlingen in Geschiedenis.

Aktiviteitsprogramma voor 1971

TENTOONSTELLINGEN OVER :

1. Ruimtevaart - rond Pasen.
 2. Figurine (soldaten van Napoleon) - in juli.
 3. Missiepost in Kongo - in september.
 4. Rijksarchief stelt zijn zegelafgietsels van Vorsten en Gemeenten ten toon - in november.
 5. Doorlopende tentoonstelling van het vast patrimonium onder nieuwe vorm met afzonderlijke standen.
 6. Voortzetting van de archeologische opgravingen.
 7. Diaprojectie over Hoegaarden, het dorp, zijn schatten, natuurschoon en verenigingsleven.
 8. Geleide museum- en dorpsbezoeken met wandeltocht, voordracht of demonstratie.
 9. Openstellen van het Toeristisch dokumentatiecentrum en de Museumbibliotheek.
 10. Viering van het 230-jarig bestaan der V Geslachten van Hoegaarden.
 11. Culturele ontspanningsavonden, volksspelen, wedstrijden en prijskampen.
- N.B. : De juiste data zullen later aangekondigd worden.

... dit programma kan door het Museumbestuur evenwel in de loop van het jaar gewijzigd worden

DE HOEGAARDSE BEENHOUWERS IN 1740

Op 19 november 1740 heeft de gemeenteraad van Hoegaarden in voltallige vergadering besloten de taksen op de beenhouwers te bepalen. Wij beschikken zo meteen over een lijst van de beenhouwers van Hoegaarden in een bepaalde tijd en tevens kennen we hun graad van belangrijkheid. De jaarlijkse taks aan de gemeente moest in drie maal betaald worden : één deel vóór de Kermis, een tweede deel op Aswoensdag en een derde deel met Sinksen.

Volgende beenhouwers zorgden voor de magen van de Hoegaardiers :

Jan Strijckwants - Jan Strijckmans (20 gulden)

Jan Janssens (20 gulden)

Evrard Du Mart (20 gulden)

Berwaerts (20 gulden); hij heeft er al 10 betaald;

Jacobus Van den Tempel (20 gulden); hij heeft er al 10 betaald;

Daniel Swillen (10 gulden)

Godtgaf Van Mol (10 gulden); hij heeft er al 5 betaald;

Brasseur (5 gulden).

Daarbij moest er door iedereen een slachtgeld worden betaald, als volgt vastgesteld :

voor iedere koe (koye beest : 1 - 8 - 0 (gulden - stuivers - oren)

hamel : 0 - 7 - 0

ooi : 0 - 5 - 0

kalf : 0 - 7 - 0

lam : 0 - 3 - 0

varken (vercke) : 0 - 10 - 2

(Cfr : Algemeen Rijksarchief, Schepenbank van het Arrondissement Leuven, Hoegaarden, 4266, Liasse de comptes divers).

M. DODION

Ook Hoegaarden heeft nu zij eigen folkloristisch popje in de persoon van

G R A V I N A L P A I D I S

In het Museum Julien Van Nerum te verkrijgen tegen de spotprijs van
210,- F en dit ten voordele van onze kulturele werken.